

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

OPENBARE TERECHTZITTING VAN 6 SEPTEMBER 2012

7e KAMER

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - pensioenen
tegensprekelijk
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2°, Ger. W.)

in de zaak:

1. G

tegen:

1. RIJKSDIENST VOOR PENSIOENEN, openbare instelling, met zetel te 1060 BRUSSEL, Zuidertoren, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. DELBROEK loco mr. BIESEMANS Bart, advocaat te 1080 BRUSSEL, Schoonslaapsterstraat 29 B1.

***

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 19-09-2011 door de arbeidsrechtbank te Brussel, 29e kamer (A.R. 09/18766/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 27 oktober 2011,
- de neergelegde conclusies,

- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 28 juni 2012 door advocaat-generaal ANDRE,
- de voorgelegde stukken.

***

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 21 juni 2012, waarna de debatten werden gesloten, het openbaar ministerie zijn schriftelijk advies ter griffie heeft neergelegd, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

***

*

I. DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer G die een gemengde loopbaan had als werknemer en als zelfstandige, bereikte de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar op 26 juni 1998. Hij diende op dat ogenblik geen pensioenaanvraag in maar vroeg op 23 mei 1998, en daarna op 7 april 1999, wel een raming van zijn pensioenrechten.

Op 8 januari 2001 diende hij een effectieve aanvraag tot het bekomen van een pensioen als werknemer en als zelfstandige. Bij beslissing van 3 juli 2001 werd hem een rustpensioen toegekend als werknemer vanaf 1 februari 2001. De laattijdige aanvraag van dit pensioen hield, volgens de verklaringen van de heer G verband met het feit dat hij, vooraleer effectief zijn pensioen op te nemen, een aantal achterstallige bijdragen in het sociaal statuut van de zelfstandigen wenste te betalen, zodanig dat hij in dit stelsel volledig kon genieten van zijn pensioenrechten.

Op 20 oktober 2009 diende de heer G een aanvraag in tot herziening van zijn pensioen als werknemer. Hij vroeg dat de ingangsdatum van dit pensioen zou worden herzien en dat hem een rustpensioen als werknemer zou worden toegekend vanaf 1 juli 1998, zijnde de eerste dag van de maand volgend op deze waarin hij de pensioengerechtigde leeftijd bereikte.

2.

Bij beslissing van 26 oktober 2009 heeft de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen deze herziening geweigerd met als reden dat de nieuwe bewijsmiddelen, aangebracht door de heer G, onvoldoende waren om de eerste pensioenbeslissing te herzien.

Bij verzoekschrift van 28 december 2009 heeft de heer G beroep aangetekend bij de arbeidsrechtbank te Brussel tegen deze beslissing.

Bij vonnis van 19 september 2011, ter kennis gebracht op 28 september 2011, heeft de arbeidsrechtbank de vordering als ongegrond afgewezen.

3.

Bij verzoekschrift van 27 oktober 2011 heeft de heer G hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

II. DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Het is ingeleid binnen de maand na de kennisgeving van de bestreden beslissing en is aldus tijdig.

Ten onrechte roept de Rijksdienst voor Werknemerspensionen de nietigheid in van het verzoekschrift tot hoger beroep omdat dit verzoekschrift niet op voldoende wijze de grieven van het hoger beroep zou weergeven. In tegenstelling met wat de Rijksdienst voor Werknemerspensionen aanvoert geeft de heer G in zijn verzoekschrift uitdrukkelijk aan waarom hij zich niet met de beslissing van de eerste rechter kan verzoenen. Het verzoekschrift voert aan dat het bestreden vonnis ten onrechte een letterlijke interpretatie geeft van het Koninklijk Besluit van 23 december 1996 en dat de Rijksdienst voor Werknemerspensionen een fout begaan heeft, meer concreet tekort gekomen is aan de verplichtingen opgelegd door artikel 3 en 8 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde, door hem niet te informeren over het feit dat hij, ook al had hij niet al zijn bijdragen betaald in het sociaal statuut van de zelfstandigen, reeds een pensioen kon aanvragen als werknemer.

III. BEOORDELING.

1.

In zijn oorspronkelijk verzoekschrift voor de arbeidsrechtbank voerde de heer G aan dat het discriminerend was dat zijn rustpensioen als werknemer slechts werd toegekend vanaf de datum van aanvraag en niet vanaf de datum van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, terwijl er inmiddels een procedure bestond die mensen, die hun hoofdverblijfplaats hadden in België en die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hadden, vrijstelde van de verplichting van het indienen van een aanvraag.

In zijn verzoekschrift in hoger beroep voert de heer G, verwijzend naar het advies uitgebracht door het Openbaar Ministerie voor de arbeidsrechtbank, essentieel aan dat de Rijksdienst voor Werknemerspensionen tekort gekomen is in zijn informatieverplichting en er aldus de oorzaak van is dat hij laattijdig zijn pensioen aanvroeg.

Volgens de heer G heeft hij zijn pensioen, ook in het stelsel van de werknemers, slechts met vertraging aangevraagd omdat hij nog een bijdrageschuld had in het sociaal statuut van de zelfstandigen, waardoor hij niet van het normale pensioen als zelfstandige kon genieten zolang deze bijdragen niet aangezuiverd waren. Hij was er vanuit gegaan dat de niet betaling van de bijdragen in het sociaal statuut van de zelfstandigen ook de toekenning van het rustpensioen als werknemer in de weg stond wat, zoals hij achteraf vaststelde, niet het geval was. Volgens de heer G had de Rijksdienst voor Werknemerspensionen hem ambtshalve deze informatie dienen te verstrekken naar aanleiding van twee vragen die hij gericht had aan de infodienst der pensionen om een raming te krijgen van zijn pensioenrechten. De heer G vraagt derhalve een schadevergoeding overeenstemmend met het bedrag van de pensioenrechten die hij, ingevolge de foutieve gedragingen van de Rijksdienst voor Werknemerspensionen, ontbeerd heeft.

De Rijksdienst voor Werknemerspensionen vraagt de bevestiging van het vonnis van de eerste rechter. Hij wijst erop dat op het ogenblik dat de heer G zijn pensioenaanvraag indiende, de reglementering uitdrukkelijk voorzag dat het pensioen slechts zou ingaan de eerste van de maand volgend op de aanvraag. Voor wat betreft de tweede aangevoerde rechtsgrond merkt de Rijksdienst voor

Werknemerspensionen er op dat de reglementering op de pensioenen de openbare orde raakt, zodat de rechter geen recht op pensioen vermag te erkennen wanneer uit de gegevens van het dossier blijkt dat de betrokkene niet voldoet aan alle voorwaarden om het pensioen te verkrijgen. De Rijksdienst voor Werknemerspensionen betwist verder dat er enige fout door hem zou begaan zijn. Hij wijst erop dat de heer G¹ op het ogenblik dat hij zijn pensioenraming vroeg, zelfstandige was, en dat heel wat zelfstandigen verkiezen ook na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd verder te werken. De Rijksdienst diende er bijgevolg niet van uit te gaan dat het gebrek aan aanvraag van een pensioen in de sector van de werknemerspensionen steunde op een foutief inzicht van de heer G¹.

2.

Het arbeidshof heeft ter zitting van 31 mei 2012 ambtshalve de vraag opgeworpen of de door de heer G¹ ingediende vordering niet geheel of gedeeltelijk verjaard was. Partijen werden in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te besluiten.

3.

Het voorwerp van de oorspronkelijke vordering van de heer G¹ was de toekenning van de pensioenrechten voor de periode van 1 juli 1998 tot en met 31 januari 2001.

Tot de programmawet van 24 december 2002 bestond geen specifieke verjaringstermijn inzake pensioenen. Tot het in voege treden van artikel 2262 bis § 1 van het Burgerlijk Wetboek op 27 juli 1988 bedroeg de gemeenrechtelijke verjaringstermijn 30 jaar. Voormeld artikel heeft deze verjaringstermijn teruggebracht tot 10 jaar voor wat betreft de persoonlijke rechtsvorderingen. De vordering tot toekenning van pensioenrechten viel onder deze laatste bepaling, met als gevolg dat de tienjarige verjaringstermijn van toepassing was vanaf het ogenblik dat artikel 2262 bis van toepassing werd, hetzij op 27 juli 1988. De programmawet van 24 december 2002, die een tienjarige verjaringstermijn invoerde (artikel 187 en 188 van de wet), heeft in feite de bestaande verjaringstermijn niet gewijzigd.

De verjaring werd gestuit op 28 december 2009 door het inleidend verzoekschrift voor de arbeidsrechtbank. Derhalve is de vordering verjaard in zoverre zij prestaties betreft die slaan op een periode die voorafgaat aan 1 januari 2000.

4.

Voor wat betreft de niet verjaarde prestaties dient vastgesteld te worden dat artikel 2 § 1 van het Koninklijk Besluit van 23 december 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenen bepaalt dat het rustpensioen ingaat op de eerste dag van de maand volgend op deze waarin de belanghebbende het pensioen heeft aangevraagd, en ten vroegste op de eerste dag van de maand die volgt op deze waarin hij de pensioenleeftijd bereikt.

Aangezien de heer G¹ zijn rustpensioen slechts heeft aangevraagd op 8 januari 2001 kon hij geen rechten laten gelden op een pensioen vanaf 1 juli 1998 en dus evenmin vanaf 1 januari 2000.

Het is slechts door artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 4 september 2002 betreffende het ambtshalve onderzoek van pensioenrechten in de pensioenstelsels voor werknemers en voor zelfstandigen dat de regeling werd ingevoerd waarin, voor bepaalde rijksinwoners, voorzien wordt dat ambtshalve zal overgegaan worden tot

het onderzoek van de pensioenrechten, dus zonder aanvraag. Dit artikel bepaalt echter uitdrukkelijk dat het enkel betrekking heeft op de personen die ten vroegste op 1 december 2003 de pensioenleeftijd bereiken.

Ten onrechte voert de heer G aan dat aldus een discriminatie zou in het leven geroepen worden. Inherent aan een nieuwe regeling is dat een onderscheid wordt gemaakt tussen personen die betrokken zijn bij rechtstoestanden die onder het toepassingsgebied van de vroegere regeling vielen en personen die betrokken zijn bij rechtstoestanden die onder het toepassingsgebied van de nieuwe regeling vallen. Elke wetswijziging zou onmogelijk worden indien zou aangenomen worden dat een nieuwe bepaling de Grondwet schendt om de enkele reden dat zij de toepassingsvoorwaarden van de vroegere wetgeving wijzigt (Grondwettelijk Hof, arrest nr. 86/1995 van 21 december 1995).

De vordering is derhalve ongegrond in zoverre zij er toe strekt de toekenning van het wettelijk pensioen te bekomen vanaf 1 januari 2000.

5.

In zoverre de vordering tot voorwerp heeft het bekomen van een schadevergoeding wegens de fout die door de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen zou begaan zijn doordat deze, naar aanleiding van de aanvraag van de heer G tot een raming van zijn pensioenrechten, zou nagelaten hebben erop te wijzen dat de omstandigheid dat niet alle bijdragen betaald waren in het regime van zelfstandigen, de heer G niet belette om het onderdeel van zijn werknemerspensioenen aan te vragen, dient opnieuw onderzocht te worden in hoeverre deze vordering niet verjaard is.

Overeenkomstig artikel 2262 bis § 1 van het Burgerlijk Wetboek verjaren alle persoonlijke rechtsoverdrachten na verloop van 10 jaar. In afwijking van deze regel verjaren echter al rechtsoverdrachten tot vergoeding van schade op grond van een buitencontractuele aansprakelijkheid na verloop van vijf jaar, vanaf de dag volgend op deze waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van de schade of van de verzwaaring ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon.

De heer G werd met aangetekend schrijven van 3 juli 2001 in kennis gesteld van de beslissing van de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen waarbij hem slechts een pensioen werd toegekend vanaf 1 februari 2001, en dus niet vanaf het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Op dat ogenblik had de heer G kennis van de door hem ingeroepen "schade", het verlies van pensioenrechten tussen 1 juli 1998 en 31 januari 2001. De omstandigheid dat hij zich op dat ogenblik misschien niet realiseerde dat hij de mogelijkheid had gehad zijn pensioen vroeger aan te vragen laat niet toe de aanvang van de verjaringstermijn te verplaatsen naar een onbekend, en niet te bepalen moment in de toekomst, waarop de heer G zich realiseerde dat hij recht had op een pensioen met een vroegere ingangsdatum.

De vordering in zoverre ze gesteund is op de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen, en dus op artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, is aldus verjaard.

6.

Ten overvloede dient daaraan toegevoegd te worden dat de vordering tot het bekomen van een schadevergoeding, ook al zou ze niet verjaard zijn, terecht door de eerste rechter ongegrond werd bevonden.

Zoals de eerste rechter terecht opmerkt heeft de heer G. oorspronkelijk nooit beweerd dat hij zijn pensioen als werknemer slechts aanvraag in het jaar 2001 omdat hij in de overtuiging verkeerde dat hij slechts een werknemerspensioenen kon ontvangen indien zijn bijdragen voor het pensioen als zelfstandige betaald waren en dat de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen hem dienaangaande foutief of onvoldoende informeerde. Het is slechts na de informatie verzameld door het Openbaar Ministerie, waaruit bleek dat de heer G. een raming had aangevraagd van zijn pensioenrechten en na het advies van Openbaar Ministerie voor de arbeidsrechtbank, dat de heer G. deze stelling is gaan aankleven.

De enige voorliggende documenten, bezorgd door het Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen voor Zelfstandigen, die het aanvraagformulier bevatten dat de heer G. ondertekende voor een raming van zijn pensioenrechten, vermelden uitdrukkelijk dat de berekening die gemaakt wordt nooit tot gevolg kan hebben dat een pensioen wordt toegekend. Indien het juist is dat deze aanvraagformulieren eveneens de gegevens vermelden met betrekking tot de loopbaan als werknemer liet niets in deze documenten aan de Infodienst toe tot de conclusie te komen dat de heer G. niet een pensioenaanvraag in te dienen met betrekking tot zijn werknemersstatuut, omdat hij ervan overtuigd was dat hij een dergelijke aanvraag nog niet kon indienen. Vermits bleek dat zich een probleem stelde met betrekking tot de betaling van de bijdrage in sociale zekerheid van de zelfstandigen, en de heer G. ook nooit enige aanvraag had ingediend op het moment dat hij de leeftijd van 65 jaar bereikt had, mocht de Infodienst er terecht vanuit gaan dat de heer G. als zelfstandige, wist wat hij deed en de informatie over zijn pensioenrechten opvroeg vanuit de enkele overweging om na te gaan wanneer het voor hem het gunstigste moment zou zijn om zijn pensioen aan te vragen. De heer G. bleef inmiddels verder werken.

Zoals de eerste rechter opmerkt genoot bovendien de echtgenote van de heer G. sinds het jaar 1995 een pensioen als werknemer, zodat hij zeker moet geweten hebben dat het bekomen van een pensioen op dat ogenblik het indienen van een aanvraag veronderstelde.

Er is aldus geen fout in hoofde van de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen bewezen. Een schade is evenmin bewezen vermits niets toelaat met zekerheid te concluderen dat de heer G. zijn pensioen als werknemer zou aangevraagd hebben als er hem op gewezen was dat dit mogelijk was, ook als zijn bijdragen in het sociaal statuut van de zelfstandigen niet in de regel waren. Uit de stukken van het dossier en uit de instructie ter zitting blijkt dat de heer G. bewust is blijven werken teneinde een inkomen te realiseren dat hem toeliet zijn bijdrageschuld in het sociaal statuut der zelfstandigen aan te zuiveren. Indien thans blijkt dat het inkomen van de heer G. ingevolge zijn zelfstandige activiteit, de toekenning van het werknemerspensioenen niet in de weg stond, dan blijkt niet dat de heer G. in de jaren 1998 tot 2000 het oogmerk had om het inkomen uit zijn zelfstandige activiteit te beperken.

7.

Het hoger beroep is dan ook ongegrond.

**OM DEZE REDENEN
HET ARBEIDSHOF**

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het eensluidend schriftelijk advies van de heer Jean Jacques André, advocaat-generaal,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond en bevestigt het bestreden vonnis.

Veroordeelt in overeenstemming met artikel 1017 al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek de Rijksdienst voor Werknemerspensionen tot de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot in hoofde van de heer G. op 160,36 €.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Christian LAURIERS,
Hedwig SILON,
arbeider,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-
griffier.

Sven VAN DER HOEVEN

Hedwig SILON

Christian LAURIERS

Fernand KENIS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 6 september 2012 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Sven VAN DER HOEVEN

Fernand KENIS